Nᴇʀ 19

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 13 Lutego v. s. 1828 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Sankt-Petersburg dnia 4 stycznia.

(z Gazety Sanktpetersburskiey).

Przez Naywyższy Dyplomat, pod dniem 19 stycznia, na okazanie szczególney uprzeymości J. C. M. ku pracom odznaczającym się i gorliwości niezmordowaney, w szybkiem odbywaniu i w przyzwoitym czasie wykonaniu interessow, Sekretarz Stanu, rzeczywisty radca stanu, *Baługjański*, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1szey klassy.

— Przez Naywyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane:

Dnia 25 stycznia. Znaydującego się przy Dowódcy Oddzielnego Korpusu Kaukazkiego, Jenerale-Adjutancie *Paskiewiczu*, assesora kollegialnego Xiążęcia *Argutińskiego Dołhorukiego*, który okazał odznaczającą się gorliwość w wypełnieniu włożonych nań poleceń, i sztabs-lekarzy: Leyb-Gwardyi półku Grenadyerskiego *Sokołowa;* połku Erywańskiego karabinierów *Silicza*, którzy w przeciągu całey wyprawy woysk Naszych przeciwko Persóm, i w czasie oblężenia twierdz Sardar-Abadu i Erywanu, szczególnieyszego dokładali starania w opatrywaniu chorych i ranionych, Naymiłościwiey mianowaliśmy pierwszego z nich radcą dworu, a dwóch dalszych Assesorami kollegialnymi.

Dnia 27 stycznia. Na osnowie wydaney d. 28 marca 1812 roku Ustawy względem nadzwyczaynego opatrzenia lekarstwami Wielkiego działającego Woyska, Rozkazujemy bydź Inspektorem części aptekarskiey Członkowi Rady Medyczney, Doktorowi, Radcy Stanu, *Geslingowi*, z pensyą podług etatu, i z zatrzymaniem teraźnieyszego jego mieysca i pensyi.

Ober-Sekretarza 1go Departamentu Rządzącego Senatu, Radcę Kollegialnego *Chorżewskiego*, uwalniając na własną prośbę dla choroby zupełnie ze służby, Rozkazujemy na jego mieyscu bydź w obowiązku Ober-Sekretarza, będącemu w tymże Departamencie Sekretarzem, Assesorowi kollegialnemu *Kucowi.*

Na znaydującym się wakansie w 1szym Oddziale 3go Departamentu Rządzącego Senatu Ober-Sekretarza, Rozkazujemy sprawować obowiązki Ober-Sekretarza, znaydującemu się w tymże Oddziale Sekretarzem, Assesorowi Kollegialnemu *Lelekowskiemu.*

Zarządzającemu IIgim Oddziałem Departamentu majątków Państwa, Radcy Dworu *Demczyńskiemu*, Naymiłościwiey Rozkazuję bydź Naczelnikiem tego Oddziału.

Dnia 28 stycznia. Liczącego się po Armii Jenerała majora, Hrabiego Jana *Mussina-Puszkina*, Naymiłościwiey Mianowaliśmy Mistrzem Dworu Naszego.

Dnia 31 stycznia. Zostającego pod wiedzą Kollegium Państwa spraw zagranicznych Aktuaryusza w tytule Kamerjunkra, Barona Pawła *Fitingofa*, na własną prośbę Naymiłościwiey uwalniamy ze służby zupełnie z tytułem Kamerhera Dworu Naszego.

— *Naywyższy Reskrypt do Prezydenta Wolnego Towarzystwa Ekonomicznego Pana Admirała Mordwinowa.*

Nikołaju Siemienowiczu!

Podane Mi przez WPana wiadomości, względem szczepienia ludziom ospy ochraniającey, wykazują, jak szybko rozprzestrzenia się ten zbawienny dla ludzkości środek, za pieczołowitością Wolnego Towarzystwa Ekonomicznego. Oddając zupełną sprawiedliwość szczególnym trudom i czynności WPana w tey rzeczy, przyjemnie Mi jest oświadczyć WPanu za nie Moie podziękowanie.

Zostaję ku WPanu przychylnym.

Na autentyku podpisano własną Jego Cesarskiey Mości ręką: Nikołay.

St. Petersburg dnia 5 stycznia 1828 r.

Królewstwo Polskie.

Warszawa dnia 17 lutego.

(z Gazety Warszawskiey.)

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jegomość raczył postanowieniem z dnia 24 stycznia (5 lutego) r. b. nayłaskawiey zaszczycić orderem ś. *Stanisława* 3ciey klassy: JPP. Hilarego *Ostrowskiego*, Naczelnika Wydziału Dyrekcyi Kontroli w Kommissyi Rządowey Przychodow i Skarbu. Józefa Dyonizego *Minasowicza*, Urzędnika służby ogólney w teyże Kommissyi Rządowey. Piotra *Michałowskiego*, Radcę Górniczego, Naczelnika Oddziału Hut.

Francya.

Paryż dnia 25 stycznia.

(z Gazety Sankt-Petersburskiey).

Hrabia *Angles*, minister Państwa, były prefekt policyi, zakończył życie d. 16 b. m.

— Wice-admirał *Rigny* przysłał do ministra sił morskich i koloniy, nader ciekawe doniesienie, w brzmieniu następującem: „*Z okrętu Tróyząb w Urlaku, dnia 15 grudnia.*” Przesyłam JWP. wiadomość o wypadku, dowodzącym charakteru większey części tuteyszych Greków, i (na naywiększy żal) sprawdzającym wszystkie zaskarżenia, podawane na nich przez kupców wszystkich mieysc handlowych, nad morzem Śrzódziemném.

„Korweta Królewska *Lamproie*, zabrała około brzegów Syryyskich, bryg korsarza greckiego, na którym znaydowało się 66 ludzi. Korsarski ten statek naprzód zaprowadzony został do Alexandryi, gdzie natychmiast poznano, że ten sam bryg, zrabował wiele okrętów kupieckich w *Skarchento*, jako też na brzegach karamańskich. Znaleziono do tego jeszcze na nim mnóstwo rzeczy, należących do szyprów okrętów złupionych.

„Fregata *Magicienne*, płynąca z Alexandryi do Smirny, zabrała ekwipaż korsarza, oprócz 6 tylko ludzi, zostawionych na statku korsarskim, na którym znaydował się 1 oficer z 15 żołnierzami francuzkiemi, i wpłynęła z nim na Archipelag. D. 4 listopada, gdy powstała burza, rozłączyły się oba statki, a bryg korsarski, przymuszony był zatrzymać się u wyspy *Stampalia.*

„Dwaj greci, znaydujący się na nim, uciekli na brzeg. Ta ucieczka znagliła chorążego *Bissona*, dowodzącego poymanym brygiem korsarskim,

do chwycenia się środków ostróżności: wiedział bowiem, że na wszystkich wyspach Archipelagu, znayduje się mnóstwo rozboyników morskich.

„Dla tego P. *Bisson* z 15 swoimi ludźmi przygotował się do obrony. Oficer ten, znając odwagę swojego szturmana, przewodniczącego po nim na tym brygu, umówił się, aby ten, który z nich pozostanie przy życiu, zapalił statek, jak tylko wpadną nań rozboynicy.

„Tegoż dnia, o godzinie 10 wieczorem, pokazały się dwa wielkie mistyki, z których na każdym było po 60 do 70 ludzi. Z nadzwyczayną zapalczywością uderzyli oni na Francuzów; przypięli się do brygu, i po zaciętym odporze, w którym poległo dziewięciu Francuzów, bryg opanowali. P. *Bisson*, nie bacząc na ciężką swą ranę, z wielką trudnością dostał się do składu prochu, i poleciwszy szturmanowi, potykającemu się jeszcze ze zbóycami, uwiadomić Francuzów, aby się rzucali do morza, zawołał: „*Żegnam cię Szturmanie, chwila zemsty nadeszła* ! To rzekłszy, zapalił proch, i razem z brygiem wyleciał na powietrze. Szturman *Trementaigne*, dotrzymując słowa, także wyleciał na powietrze, został na brzeg wyrzucony; jedną nogę miał zgruchotaną, a całe ciało ranami okryte.

Czterech maytków francuzkich, którzy się rzucili do morza, dostało się wpław do brzegu. Nazajutrz rano, znaleziono wyrzucone na brzeg ciała trzech Francuzów, i przeszło 70 Greków. Ciała te, są dowodem, że bohaterski czyn walecznego *Bissona*, dosięgnął należycie swojego celu.

„Zdaje mi się, że postępek Szturmana *Trementaigne*, wiedzącego o zamiarze P. *Bissona*, może służyć za przykład męztwa i naywiększego poświęcenia się.”

Wice admirał dowodzący eskadrą lewantską,
Rigny.

— Z *Nantes* wychodzi 200 okrętów kupieckich, w nayodleglejsze morskie podróże. W ciągu r. 1827 wysłano ztąd 170 okrętów do mieysc następujących: 58 do Martyniki i Gwadelupy, 32 do wyspy Bourbon, 18 do Kajenny, 6 do wyspy ś. Tomasza i do Porto-Rico, 6 do Indyy Wschodnich, 1 do Chin, 6 do Nowego-Orleanu, 6 do Mexyku i Peru, 4 do wyspy Hayti, 5 do wyspy Kuby, 4 do Brezylii, 1 na połów wielorybów, 1 w podróż około świata; inne okręty popłynęły do *Terra-Nova*. Cztery większych rozbiło się, jako to: *Marcyalis*, *Emilia*, *Wiktoryn* i *Le Bon Père*.

— W Marsylii otrzymano wiadomości z Alexandryi pod d. 4 grudnia. Basza Egiptu nie przestaje ładować okrętów francuzkich bawełną, którą posyła do Europy. Dowodzi on tém chęci zachowania przyjaźnych stosunków z Francyą. W porcie Alexandryyskim stoi 30 statków, z których 10 jest zagranicznych. W końcu kwietnia przysłanych będzie z Egiptu do Marsylii 30 pak nowey bawełny.

— *Dnia 28* —

(Journal de St. Petersbourg.)

Czytamy w *Journal de Debats* następną wiadomość o Xiężnie *Duras*, o którey śmierci niedawno donieśliśmy:

„Społeczność i literatura poniosły niepowetowaną stratę w osobie Xiężny *Duras*, zmarłey w *Nice*, po długiey i ciężkiey chorobie. Xiężna *Duras* łączyła w sobie w wyższym stopniu przymioty duszy: pobożna i litościwa, równie jak dowcipem, zalecała się światłemi dobrodzieystwy. Paryż winien jey ufundowanie szkoły początkowey dla dzieci ubogich. Imieniem swoiém oznaczyła wiele dzieł, które się przyczyniły i do wsparcia ludzkości, i do rozszerzenia światła. Dawna przyiaciółka Pani *de Staël*, Xiężna *Duras* dowiodła, w pięknych powieściach *Uryki* i *Edwarda*, że się mogła ubiegać o pierwszeństwo w talencie, z *Tencinami* i *Lafayettami*.

„W towarzystwie Xiężna *Duras* zalecała się tém, co tylko było dawnego towarzystwa francuzkiego, dobrym gustem, wdziękiem i ujęciem, oraz co się wdzisieyszym towarzystwie uważa za posiadanie wiadomości, rozsądek i gruntowność. Szczęśliwe to zjednoczenie przymiotów, będące owocem epoki, w którey się formowało, już się więcey nie powtórzy.

„Jeżeli publiczność mogła sądzić o tém, cośmy powiedzieli, sami tylko przyiaciele Xiężny *Duras* wiedzą, co było w jey charakterze szlachetnego, wzniosłego i wspaniałego. Przy schyłku życia, nagrodzona została za swą czułość i poświęcenie się macierzyńskie, staraniami, które około niey podeymowały dwie córki, Xiężna *Rauzan* i Pani *de la Rochejacquelin*.

„Xiężna *Duras* była córką Hr. *de Kersaint*, który wotował przeciwko śmierci Ludwika XIV, uwolnił się z liczby deputowanych d. 20 stycznia 1793, i napisał tegoż dnia w *Monitorze* list, za który przypłacił życiem, a w którym następne uderzają wyrazy heroiczne:

„Jeżelim był zmuszony zostać kolegą pane-„girystów i popieraczów d. 2 września, chcę u-„chronić pamięć o sobie od zarzutu, żem był ich „spólnikiem; na to pozostaje mi tylko chwila; ju-„tro (21 stycznia) nie będzie już czasu.”

„Xiężna *Duras*, wygnana prawie wraz z przyyściem na świat, zakończyła życie w obcym kraju. Przyjaciele jey, zbyt jeszcze rozrzewnieni i bliżey jey truny, lękają się, aby rozwlekając te kilka słów wspomnienia, nie wymiarkować zanadto wynurzeń swoich hołdów, nie poczuwaliby się nawet do prawa mówienia o niey, gdyby jey imie nie było umieszczone pomiędzy temi imionami historycznemi, które zawsze do wiadomości powszechney dochodzą, a których nowe talenta, odmładzają starożytne uświetnienie.“

— Jeden z oficerów marynarki francuzkiey, przybyły niedawno z Lewantu, uwiadamia o następnym dowodzie odwagi, którego był świadkiem, a o którym nie doniesiono w relacyach, ogłoszonych dotąd o bitwie Nawarińskiey:

„Młody *Tournas*, Bretończyk, uczeń pierwszey klassy, znaydujący się na fregacie *Armida*, popisywał się bohatersko w czasie rozprawy; młodzieniec ten, przesiadłszy na pokład *Syreny*, ożywiony prawdziwą walecznością, naybardziey był narażony pod czas bitwy, wpadłszy sam na pokład fregaty tureckiey, którą *Armida* usiłowała zahaczyć; z banderą francuzką w ręku, mając ją zatknąć na tey fregacie, *Tournas* przebiegł cały pokład, pośród Turków, którzy go mogli zamordować; kapitan turecki poddał się temu walecznemu młodzieńcowi, i oddał mu swóy pałasz; dowódzca jego P. *Hugon*, zostawił ten pałasz przy nim, na znak swego zadowolenia. Czyn ten, dowodzący nieustraszonego męztwa, znany jest powszechnie wszystkim oficerom, którzy się znaydowali w bitwie pod Nawarynem.

— Jeden z nayznakomitszych rzeźbiarzy Paryzkich, zgodzony został przez małżonkę i krewnych zmarłego Xięcia *Richelieu*, do zrobienia pomnika, który się będzie składał z sarkofagu, leżącego na podnożu dosyć obszernem. U góry, znaydować się będą dwa posągi, wyobrażające Xiążęcia, umierającego na ręku Religii. Boki będą ozdobione 4ma płaskorzeźbami, z których pierwsza ma wystawiać założenie Odessy; druga, zawarcie traktatu Akwisgrańskiego; trzecia, wzięcie Izmailu, a czwarta założenie szpitala ś. Andrzeja w *Bordeaux*. Wiadomo, że *Richelieu* przeznaczył na ten zakład, dochod roczny od 50,000 fr., które otrzymał w darze, jako dowód wdzięczności publiczney w imieniu narodu francuzkiego. Cały monument będzie miał 17 stóp wysokości, a posągi $8\frac{1}{2}$ stopy. Wykuty on będzie z marmuru białego. Sarkofag umieści się w kościele Sorbońskim, a model jego, odlany z gipsu, teyże wielkości, przeznaczony jest przez Xiężnę *Richelieu*, dla mieszkańców miasta Odessy.

— Dnia 14 stycznia, o godzinie 11 wieczorem, dało się uczuć w Wenecyi dosyć gwałtowne trzęsienie ziemi. Fenomen ten trwał przez dwie sekundy, w kierunku z południa ku północowschodowi. Po wielu domach pękały sprzęty, a w innych okna i rzeczy wiszące na ścianach

trzęsły się z łoskotem. Noc była burzliwa i pochmurna. W kilka chwil potém, usłyszano w powietrzu głuche i przeciągłe ryczenie.

Anglia.

Londyn dnia 25 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg).

Donoszą z Korfu, pod d. 25 grudnia, że zamek Scioski kapitulował, i że Grecy są teraz panami całey wyspy.

— Ajent gospody *Lloyds*, donosi z Zante, pod d. 17 grudnia, że środki dzielne, przez rząd grecki obmyślone, położyły koniec korsarstwu i że statki na żadne już nie są narażone niebezpieczeństwo.

— Zaślubiny Xiężniczki Teodory *de Linanges*, córki z pierwszego małżeństwa Xiężny *Kent*, z Xiążęciem *Hohelohe-Langenbourg*, odbędą się d. 18 lutego w pałacu Kensington.

— Rada municypalna (*Common Council*) Londyńska, postanowiła wczora podać petycyą do Parlamentu, dopraszając się przywrócenia praw, znajomych pod nazwiskiem *corporationact* i *test-act* obowiązujących chrześcian kościoła nieanglikańskiego.

— Lord W. *Paget*, syn margrabiego *Anglesea*, zapewniał niedawno, na obiedzie dawanym w Dublinie, że jego oyciec jest skłonny przyjąć obowiązki lorda Namiestnika Irlandyi; wszelako lękają się tu, aby nie był zmuszony zaniechać tego, dla osłabionego zdrowia.

— Gazeta *Times* zawiera długi artykuł o zgromadzeniu się towarzystwa katolickiego w Londynie. Lord *Rossmore*, bogaty protestant w Irlandyi, mówił na niém za katolikami i czytał wyciąg z listu lorda Kornwalii wice-Króla Irlandyi w czasie połączenia, do jednego z parów irlandzkich, w którym szanowny ten lord przyrzeka wyraźnie, w imieniu P. *Pitt*, że katolicy będą mieli udział w dobrodzieystwach konstytucyi. Gazeta *Goniec* mieni ten list zmyślonym, i utrzymuje, że tylko przez Irlandczyka mógł bydź sfabrykowanym. Pomienionego wyciągu udzielił lordowi *Rossmore* P. *Lidwell*, który zapewnia, że miał w ręku oryginał.

— Podług listów z Alexandryi pod d. 16 grudnia, basza dał Frankom nowe zaręczenie bezpieczeństwa, jakkolwiekby się złożyły wypadki.

— Ostatnie wiatry były gwałtowne, a spustoszenia przez nie zrządzone nierównie są rozleglеysze, niżeli się zrazu zdawało. Brzegi Anglii, Irlandyi i Szkocyi, świadczą o zgubney gwałtowności żywiołów. Na lądzie, drzewa zostały z korzenia wywrócone, domy powywracane, drogi zawalone śniegami, a równiny zalane; na morzu burza rozciągnęła swoję wściekłość do wysp angielskich, brzegów Hollandyi, Norwegii i po całém morzu północném. Zniszczenie musiało bydź straszliwe na takiey przestrzeni, wnosząc z rozbić, których nasze brzegi były świadkami, a których liczba codziennie wzrasta.

— *Dnia 26* —

(*z teyże gazety.*)

Gazeta *Goniec* zawiera w drugiem swojém wydaniu o godzinie 6 wieczorem, niektóre szczegóły o rozprawach parlamentowych, które nastąpiły po mowie z Tronu. W izbie parów lord *Chichester* wniosł adress podziękowania. Lord *Strangfordt* popierał te główne punkta mowy (mówił on) mogą wlać nadzieję i pociechę. Zapewnienie, iż wszystkie Mocarstwa Europy, dzielą opinije Króla, powinno uspokoić umysły. Wprawdzie bitwa Nawaryńska może zwlec ostateczną konkluzyą interessów Wschodu; można się jednak spodziewać, że ta nie jest zbyt daleką, i że wolną będzie od wpływu ambicyi, lub jakieykolwiek chęci nabytku. Lorda *Hollanda* uderzyły wyrazy „dawny sprzymierzeniec". Jest on w takim wieku, że może pamiętać o pierwszym traktacie, który został zawarty pomiędzy Anglią a Turcyą, i to na lat siedm, którego terminu dawny ten sprzymierzeniec nie czekał upływu, do zerwania wszystkich swoich zobowiązań. Xiąże *Wellington* powstaje, aby oświadczyć, że rząd J. K. M. ma zamiar proponować w czasie posiedzenia środek, tyczący się zboża. Potem broni wyrażenia *dawny sprzymierzeniec*; utrzymuje, że ono przystoi Turkowi, i obstaje za głównym w tey sprawie punktem, to jest, że Porta Ottomańska stanowi istotną część równowagi władzy. Anglia i cała Europa mają interes do protegowania Porty Ottomańskiey, a zmiany, które zaszły na Wschodzie, sprawują, że Anglia, jest bardziey interessowaną, aniżeli inny jaki naród. Szanowny Xiąże wyrzekł w odpowiedzi na uwagę uczynioną podczas rozprawy, że nie obwinia admirała *Codrington*; usprawiedliwił go rząd ostatni swojém postępowaniem, a ja nie mam prawa powiedzieć, że nie dopełnił swey powinności, względem swego Króla i swego kraju. — Lord *Eldon* popiera adress; powiada, że nie chce rozbierać traktatu d. 6 lipca, ani protokułu d. 4 kwietnia, bo nie są złożone izbie; lecz pragnąłby, ażeby te dokumenta zapewniały, że nie będą kroki nieprzyjacielskie dopuszczone, chociaż już zaszła bitwa Nawarińska. Margrabia *Lansdown* i lord *Goderich* bronili admirała *Codrington*, i po mowie lorda *Grey* odwołano posiedzenie izby do następnego czwartku.

W izbie niższey proponowano wiele nowych elekcyy. P. *Brougham* zapowiedział na d. 2 lutego, wniosek, zmierzający do roztrząśnienia stanu obecnego i administracyi praw krajowych. Lord J. *Russel* zapowiedział na 21szy, wniosek względem zniesienia praw, zwanych *test act*, *i corporation-act*. — P. *Jenkinson*, brat lorda *Liverpool*, mówił o swoim bracie i Panu *Canning*. Namienił, że rozprawy mające nastąpić, dadzą poznać wszelkie okoliczności, które przywiodły do bitwy Nawarińskiey, a wówczas można będzie sądzić o tym wypadku. — Dwaj czy trzey inni deputowani mówili jeszcze, a izba odwołaną została do czwartku.

— Dowiadujemy się, że Król Jmć powrócił do zupełnego zdrowia.

— Rzecz dziwna, że nominacye lorda *Bathurst*, lorda *Melville* i P. *Peel*, nie były doniesione w *Gazecie urzędowey* zeszłego piątku. Mówiono też, że lord *Goderich* pozostanie w gabinecie, ale bez osobnego wydziału. Lord *Grey* nie przyjął proponowanego mu urzędu ministra. W sobotę, taż *gazeta* ogłosiła dodatek, w którym donosi o mianowaniu Hr. *Bathurst* prezydentem rady, o wykonaniu przysięgi przez lorda *Elenborough*, na urząd lorda tayney pieczęci, jako też o nominacyach Hr. *Aberdeen* i P. *Peel*.

— P. *Peel* znowu przybrał Pana *Venables*, na sekretarza prywatnego.

— Słychać, że ministrowie dymissyonowani jako też ci, którzy weszli do gabinetu, oświadczą dziś na parlamencie przyczyny, których się w działaniach trzymali. Trzeba jednak wyłączyć z tego wszystkich nowych ministrów, którzy się nie będą znaydowali na posiedzeniu; gdyż powinni bydź wprzódy na nowo obrani, wyjąwszy lorda *Palmerston*; pomiędzy dymissyonowanymi, P. *Tierney* i lord *Lansdown* będą mogli przełożyć swoje powody. Hr. *Grey* przybył, i słychać, że jest bardzo nieukontentowany.

— Hr. *Rodnor* niebezpiecznie jest chory.

— Dzienniki amerykańskie donoszą, że eskadra admirała hiszpańskiego *Laborde*, składająca się z okrętu linijowego, czterech fregat i kilku pomnieyszych statków, była na wyyściu z Hawanny, mając na swym pokładzie 3500 żołnierzy, 100 oficerów i 800,000 piastrów bitych. Domyślano się, że zamierza uderzyć na Kartagenę.

Pomiędzy dziełami elementarnemi, przeznaczonemi w Chinach do uczenia dzieci, jest jedno, zawierające 1000 liter. Jestto pewny utwor metryczny, złożony ze strof ośmioliterowych. Lecz co jest naydziwnieysza, toto, iż żadna litera, w całey książce, nie jest drugi raz powtórzoną, tak dalece, że uczeń, pojąwszy dobrze tę xiążeczkę, umie już tysiąc odmiennych wyrazów, stanowiących czwartą część liczby wyrazów, potrzebney do użycia potocznego. W jakimże innym języku znaleźć można 125 strof, w którychby nie było żadnego powtarzania?

— Roboty około budowania nowego uni-

(*)

wersytetu w Londynie tak czynnie się odbywały, że zapowiadają otwarcie kursów, w przyszłym październiku. Teraz robotnicy zaymują się pokryciem; wiedząc przeto, że ceremonija położenia kamienia węgielnego tey budowy, która ma 430 stóp długości, odbyła się zeszłego kwietnia d. 30, nie można się wydziwić pośpiechowi, z jakim ją ukończono.

Niederlandy.

Bruxella, dnia 29 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Donoszą ze Spa, pod d. 26 stycznia: „Okropny wypadek zdarzył się w tém miasteczku. Bok góry *Spaloumont*, panującey nad miastem od północy, naprzeciw placu Wilhelma, rozpadł się, i wytoczyły się potężne massy skały, które znacznie trzy domy uszkodziły. Łoskot, pochodzący ze staczania się i zgruchotania tych brył, obudził około północy wszystkich mieszkańców. Łoskot ten, podobnym był do owego, jaki bywa w czasie obalania się znaczney budowy. Warta nocna, udała się natychmiast na mieysce przypadku, i powypędzała z domów wszystkich mieszkających w pobliżu. Zaczęto przenosić sprzęty na mieysce bezpiecznieysze. Dotychczas nikt nie zginął. Kawał skały, która przywaliła staynią, zabił konia i kozę. Niebezpieczeństwo atoli ciągle zagraża, i co chwila obawiają się nowego zapadnienia skał. Rozpadliny wzdłuż góry od kilku dni obserwowano, a ztąd lękano się nieszczęść dalszych."

Niemcy.

Frankfort dnia 31 stycznia

Baron *Münch-Bellinghausen*, minister prezydujący na seymie, przybył dziś rano do tuteyszego miasta. Seym rozpoczął dzisia swoje posiedzenia. (*J. d. S. P.*).

Włochy.

Tryest dnia 18 stycznia.

Wiatry przeciwne zatrzymują okręty przybywające z Lewantu; fregata Rossyyska, jak słychać, w niewielkiey jest odległości od naszego portu. (*J. d. S. P.*).

Rzeczy Greckie.

(Journal de St. Petersbourg).

Donoszą z Korfu, pod d. 7 stycznia:

Korweta angielska *Wolf*, która rozwinęła żagle d. 15 grudnia, w celu przewiezienia z Ankony Hr. *Capodistrias*, do Malty, zarzuciła kotwicę w naszey przystani, dziś po południu. Powiadają, że ta korweta spotkała wczora, około *Sasseno*, na równi z Wallona, okręt linijowy Angielski *Warspite*, który zabrał Hr. *Capodistrias*, i zmierzał ku Malcie.

— D. 1 b. m. obchodzono tu rocznicę wprowadzenia konstytucyi tych wysp. Zrana były wielkie pokoje u Lorda naywyższego Kommissarza, gdzie się też znaydował P. *Stratford-Canning*. Wieczorem był bal i wieczerza u P. *F. Adam*. Nie wiadomo jeszcze, kiedy P. *Stratford-Canning* opuści tę wyspę; powiadają, że czeka na depesze z Londynu, które, jak zapewnia kapitan korwety *Wolf*, nadeszły były do Ankony w końcu grudnia, i wyprawione tu zostały, od konsula angielskiego, rezydującego w Ankonie, przez dwóch gońców, jednego po drugim, nim jeszcze przybyła korweta *Wolf*; lecz dotąd tu nie doszły.

— Kapitan korwety austryackiey *Szybka*, przybyłey tu w 15 dni ze Smirny, d. 3 b. m. doniósł, że d. 21 grudnia, kiedy się znaydował w Wurli, cztery okręty wojenne francuzkie, stały tam na kotwicy.

Turcya.

Od granic tureckich 26 stycznia.

(z Gazety Warszawskiey).

Potwierdza się wiadomość, iż *Ibrahim* Basza popłynął z 15,000 woyska do Egiptu, na 53 okrętach. Wkrótce po ich odpłynieniu powstała burza, i słyszano wystrzały na znak ratunku; zkąd wnoszą, iż rzeczone okręty były w niebezpieczeństwie. Niedostatek żywności przyśpieszył to wypłynienie: płacono bowiem po 10 franków za 3 funty mięsa, a spodziewano się jeszcze większey drożyzny, gdyż po odjeździe Posłów ze *Stambułu*, zabroniono nawet Austryackim okrętom dowozić żywność do brzegow Tureckich.

Odebrane w *Londynie* listy ze *Stambułu* pod d. 27 grudnia donoszą o środkach, jakich użyła Porta dla dania skuteczney opieki, pozostałym w tey stolicy poddanym: Rossyyskim, Angielskim i Francuzkim. Rzecz tę polecono Kommissyi złożoney z Testiredszego, Defterdara i Reis-Effendego. Ostatni atoli, w teraz tylko ma bydź czynnym, gdyby skargę na dwóch pierwszych zaniesiono. Aby zaś uczestnikami tey opieki byli tylko ci, którzy na nią zasługują, spisano listę imienną znaydujących się w *Stambule*, poddanych trzech Mocarstw. Jeden z kupców Angielskich, dopełniając życzenia Porty, podjął się rozpoznawać podane w tey mierze żądania kilku Jończyków, a inny kupiec Włoski, takowe żądania Maltańczyków; po czem tak owi Jończykowie, jako też Maltańczykowie będą mogli otrzymać pozwolenie pozostania w *Stambule*; chce bowiem rząd Turecki, aby nieograniczona opieka nie stała się powodem nadwerężenia bezpieczeństwa. W skutku tego oczyszczenia, blisko 300 ludzi, których sposób myślenia był obojętnym, poymano na ulicach, zaprowadzono na okręty, i wywieziono. Że zaś ten sposób otwierał drogę do samowolności, wkrótce go więc zaniechano. Tymczasem wiele osób dobrowolnie się oddala. Spokoyność ani na chwilę nie była przerwaną.

Norwegia

Chrystyania dnia 19 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg).

Dwa brygi wojenne, mają bydź uzbrojone, w celu wyyścia na morze śródziemne; rozwiną one żagle we *Frederiksvärn* d. 22 marca, i złączą się d. 1 kwietnia w *Gothenburgu* z okrętami wojennemi szwedzkiemi, tam się znaydującemi.

— Temperatura była bardzo łagodna w Drontheymie od listopada; deszcze tylko i wiatry ciepłe połudnowe panowały.

— Odkrycie starożytnego napisu runicznego, dało poznać Szwedom, że imie *Oskar* było już w tym kraju używane w epoce, kiedy Chrystyanizm był tam wprowadzany. W dawnym języku północnym, imie to oznaczało *opiekę boską*.

Danija.

Kopenhaga dnia 29 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg).

Radca tayny *Bülow*, nasz Mecenas, zakończył życie w *Sanderumgaard*, d. 22 b. m. mając lat 76.

— Komitet grecki postanowił posłać 5000 fr. Hrabiemu *Capodistrias* przez P. *Eynard*.

Hiszpanija.

Madryt dnia 17 stycznia.

Gazeta nasza donosi, że Król, chcąc dać miastu Walencyi, dowód swojego poważenia, ku wierności tego miasta i poświęceniu się dla jego osoby i jego familii, nadał tytuł *Excellencyi*, którą łaskę otrzymały już municypalność Sewilska i Saragoska.

— Część pieniędzy, przywiezionych z Hawanny, na fregacie *Perła*, wysłano w wexlach do Paryża, do bankiera naszego rządu. Większa część tych pieniędzy jeszcze jest w Kadyxie, zkąd będzie posłaną do Madrytu, gdzie weydzie do szkatuł kassy umorzenia

— Słychać, że rząd przygotowuje wielką wyprawę do naszych dawnych posiadłości w Ameryce. (*J. d. S. P.*).

Pozwolono drukować. *Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.*
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 19.

Wilno dnia 13 Lutego v s. 1828 Roku

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

1 Шавельскій Економическій Комитетъ Путей Сообщенія симъ вызываетъ желающихъ поставить къ работамъ Виндавскаго водяного Сообщенія съ 15 марта по 1 октября сего года мастеревыхъ для обжиганія извѣсти всего на одно дневной сложности 3175 человѣкъ, желающіе благоволятъ явится въ сей Комитетъ къ торгамъ 20, 21 и 22 февраля мѣсяца съ окончательною переторжкою 24 числъ тогожъ февраля, съ благонадежными залогами; при чемъ предъявлено будетъ и кондыціи на выше означенную работу. Секретарь Литинскій.

1 Szawelski Ekonomiczny Komitet dróg Kommunikacyi ninieyszém wzywa życzących dostawić do robot Windawskiey wodney kommunikacyi od 15 marca do 1 października teraźn. roku maystrów dla wypalenia wapna, wogóle, w jednodniowey proporcyi, 3175 ludzi; życzący zechcą przybydź do tego Komitetu na targi 20, 21 i 22 lutego, a na ostateczny przetarg 24 dnia tegoż lutego, z dostatecznemi ewikcyami, przyczém objawione będą warunki na wyżey pomienioną robotę.

Sekretarz Litiński.

---

1 Od Mohilewskiey Magistratury Powszechney Opieki ninieyszém ogłasza się iż w niey przedawać się, będzie przez aukcyą z publicznego targu, oddany na ewikcyą i przeterminowany nieruchomy majątek Obywateli Ignacego i Benedykta Jurjewych synow Surynow położony w Mohilewskiey gubernii w Mścisławskim powiewe wsi Płatkawa 30, Werewni 8, Jermakowce 16, Stare-sioło 8, Tatarszczyzny 15 i przedane przez nich Podpółkownikowi Tymofieju i żonie jego Wiktoryi Hernbrosom wsi Olizarowa 25 włościanskich dusz płci męzkiey, zapisanych do ostatniey rewizyi, z urodzonemi po niey dziećmi, ze wszelką przynależnością, ziemią i wszelkiém na niey zabudowaniem, oceniony w 10letniey proporcyi 18,248 rub.; życzący kupić ten majątek, zechcą przybyć do tey Magistratury do targow na terminy: 1szy 21, 2gi 24 i 3ci 28 maja t. z. Dnia 4 lutego 1828 roku.

Sekretarz Hołyński.

---

1 Od Mohilewskiey Magistratury Powszechney Opieki ninieyszém ogłasza się, iż w niey przedawać się będzie przez aukcyą z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany nieruchomy majątek obywatelki Porucznikowey Heleny Fiedorowey Bielawskiey, położony w Mohilewskiey gubernii w Czausowskim powiecie, we wsi Wołożence 44, i Atrażia 87 włościan dusz płci męzkiey, zapisanych do ostatniey rewizyi, z urodzonemi po niey dziećmi, ze wszelką przynależnością, ziemią i wszelkiém na niey zabudowaniem, oceniony w 10cioletniey proporcyi 28354 rub. 10 kop., życzący kupić ten majątek zechcą przybyć do tey Magistratury do targow na terminy: 1szy 21, 2gi 24, i 3ci 28 maja t. r. Dnia 4 lutego 1828 roku.

Sekretarz Hołyński.

---

1 Sąd Główny Wilenski 2go Departamentu na skutek Ukazu Rządzącego Senatu dnia 13 7bra przeszłego 1827 r. za N. 2581 danego, czyniąc należne wypełnienie Opinii Rady Państwa w dziele o majątkach po śmierci małoletnich dzieci zeszłego Marszałka Szawelskiego Antoniego Zukowskiego dnia 13 julii 1826 r. Naywyżey potwierdzoney, tychże majątkow w Wileńskiey i Mohylewskiey Guberniach leżących, dwie części dla Johanny Bułharynowey i Kazimiry Bułharynówny, a trzecią dla nieletniego Antoniego Parczewskiego wskazał, dla wyrównania działu między sukcessorami Sądy Podkomorskie, tudzież osobne Akta właściwe w tem dziele naznaczył, termin rozpoczęcia takowych czynności w dniu 27 februaryi teraźnieyszego 1828 r. zakreślił. Wszystkie długi realne z majątkow po Zukowskich w Wileńskiey i Mohylewskiey guberniach do opłacenia jeszcze pozostałe, w proporcyą sched między sukcessorami teraz oznaczonych, to jest: w dwóch częściach na Johannę Bułharynowę i Kazimirę Bułharynównę, a w części trzeciey na nieletniego Antoniego Parczewskiego rozdzielił, i względnie takowego podziału, rzeczonych sukcessorow do spłacenia antecessorskich długow zobowiązawszy, nieuspokojonym dotąd kredytorom, wolne dopomnienie się satysfakcyi porządkiem prawnym zastrzegł; równie też skarbowych i funduszowych należności opłatę z majątkow pod ewikcyą oddanych uznał, i w tém wzajemną repetycyą, oraz rozliczenie się między stronami zawarował. Gdy zaś Rada Państwa na przewodztwo dzieł, tak o rachunkach, jako też i we wszystkich innych przedmiotach do dóbr po Zukowskich odnoszących się, Departament ninieyszy zadeterminowała; przeto Sąd Główny na rozprawę w zdarzyć się mogących kwestyach między wszystkiemi stronami do dzieła tego wpływającemi, Regestr taktowy w Sądzie swoim przeznaczył, oraz po wniesieniu z tegoż Taktowego Regestru za Pozwami i Aktoratami któreykolwiek kategoryi, stosownie do Opinii Rady Państwa Naywyżey potwierdzoney rozpatrzyć, i w czém należeć będzie oblikwidacyą i satysfakcyą uczynić postanowił; o czém interessowane strony ninieyszém zawiadamia.

Roku 1828 miesiąca februaryi 9 dnia.

Assesor Sądu Głło 2go Depar. Gasper Billewicz. Regent Choroszewski.

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.

1 Pozew przed Sąd Ziemski Pttu Wileń. teraz sądzący się i potym sądzió się mający, w skutek dekretow tegoż Sądu Ziemskiego w kontynuacyi po debitorow do sprawy konkursowey zeszłych Franciszka i Franciszki Swięcickich b. Radnych M. Wilna z instancyi Urodz. Alexandra Swięcickiego; który pozywa za rachunkami i różnemi rozpisami, z xiąg handlowych ekonomicznych wypisanemi, mianowicie: Urodz. Sławetn. i Starozakonnych jakoto: Kazimierza Jaworowskiego o kop. 60 sr. z zawinienia r. 1796, Hirszy Morduchowicza o r. sr. 10 kop. 35, z zawinienia 1796 maja 24, Pięknołęckiego o r. sr. 8 kop. 80, z roku 1801 januaryi 21 XX. Bazylianów Wileńskich o r. sr. 33 z roku

1799 junii 8, Skędzierskiego o r. sr. 12 z roku 1800 augusta 12, Jana Markowskiego lub jego sukcessorow o r. sr. 30, z roku 1800 julii 14, o r. sr. 173 z roku 1808 i 1809, o r. sr. 74 kop. 10, z roku 1800 i 1803, Gasperowicza o r. sr. 3 kop. 60, z roku 1799 maja 10 d. Chodassewicza lub jego sukcessorow, o r. sr. 273 kop. 20, z roku 1793 i o r. sr. 155 kop. 5, z roku 1797; Karasinskiego stolarza o r. sr. 20 kop. 20 z roku 1802 i 1803 Zylinskiego stolarza o r. sr. 72 z roku 1802 i 1804, Jana Markowskiego i Antoniego Grzymała o r. sr. 55 kop 60, z roku 1802, Skwarkowskiego o r. sr. 36. z roku 1803, Krzeminskiego stolarza o r. 26 kop. 40, z roku 1803 i 1804, Pomera stolarza o r. sr. 7 kop. 50 z roroku 1804 i 1805, Wołkonowskiego stolarza o r. sr. 38 kop. 30, z roku 1804. Łapinskich o r. sr. 6 z roku 1810, Macieja i Piotra Mossiewiczow o r. sr. 12 z roku 1803, Abrahama Eliaszewicza o r. sr. 31 kop. 86½ z roku 1803, Zajączkowskiego o r. sr, 15, z roku 1806, kwartalnego Pióry o r sr. 5, z roku 1805, Piotra Urbanowicza o r. 12 z roku 1805, Johana Hentela o r, sr. 2 kop: 25, z roku 1805, X. Ponitowskiego Dominikana Łukiskiego i cały konwent Łukiski XX. Dominikanow o r. sr 6 kop. 14, Macieja Masiewicza o r. sr. 15, z roku 1805 januaryi 14, Benijamina Mowszowicza o r. sr. 6 z roku 1806 marca 13 d., kupca Symsona Abrahamowicza lub jego sukcessorow o r. sr. 396 kop. 87½ z roku 1804 i 1806, i o r. sr. 48, z roku 1808, Skwarkowskiego stolarza o r. sr. 54 kop. 80, z roku 1805, Aptekarza Woelka lub jego sukcessorow o r. sr. 178 kop. 28, z roku 1805, Professora Szulca lub jego sukcessorow o r. sr. 30 kop. 35, z roku 1805, i o r. sr. 22 kop. 50, z roku 1808 i 1809, Józefa Swięcickiego o r. sr. 266 kop. 25, z roku 1804. Burmistrza Borkowskiego lub jego sukcessorow o r. sr. 33 kop. 40, z roku 1808 maja 21 dnia, Bazylego Gimbuta o r. sr. 4 z roku 1810 augusta 23 dnia, Antoniego Grzymałę o r. sr. 24 z roku 1810 augusta 1 dnia, Radnego Slędzińskiego o r. sr. 50 kop. 40, z roku 1810 i 1812, Madame Berkman o r. sr. 29 kop. 40 z roku 1811 i 1812. Jakowych powyższych należności gdy obżałowani dotąd nieopłacilişcie, jak xięgi handlowe ekonomiczne przekonywają z lat dawnieyszych, po zeszłych Swięcickich pozostałe, *przeto pozywa w prożbach*: o zatwierdzenie wszelkich dowodow pisma, na sądzie złożyć się mających; o sądzenie summ na każdym poudzielnie z procentami i expensem prawnym w terminie naykrótszym pod karami sprzeciwieństwa, o dołączenie tych summ do ogólney massy na rzecz wierzycieli zeszłego Franciszka Swięcickiego przeznaczoney i na rozdział oddaney, o pokassowanie wszelkich stosunkow przez powyższych debitorow i dalszych przynieść się mogących, o bliższość do dowodu, i odwodu, o sądzenie tego wszystkiego o co czasu sprawy proszonym będzie S. Z. M.

Roku 1828 miesiąca februaryi 10 dnia Woźny niżey podpisany świadczę, iż kopie tego pozwu Edyktalnego z autentykiem zgodne z instancyi WJP. Alexandra Swięcickiego sukcessora zeszłego Franciszka Swięcickiego b. Radnego M. Wilna, po strony tym pozwem objęte, jedną do drzwi Sądu Ziem. Wileń. a drugą kopią w celu zamieszczenia do Kuryera Litewskiego w Redakcyi wileńskiey podałem i przybiłem, oraz o stawaniu przed Sądem Ziem. Wileń. w sprawie konkursowey WW. Swięcickich ciągle sądzącey się oznaymiłem i powiedziałem. Datt jako wyżey. Woźny Sądu Ziem. Pttu Wileń. Antoni Siewruk.

Roku 1828 miesiąca lutego 10 dnia przed Aktami Ziem. Pttu Wileń. stawając osobiście Woźny w górze wyrażony relacyą pozewną zeznał, i w protokule woznieńskim własnoręcznie rozpisał się. Przyjąłem Jan Zienkowicz Regent i Kawaler

Pozwolono drukować. Wilno d. 11 lutego 1828 r. Cenzor Kollegialny Assesor Ignacy Szydłowski.

---

1 Niżey podpisany Józef Ginther Górnik, rodem z Austryi z miasta Gotesgabe, w przejeździe swoim w dalszy kray do Rossyi, zastanowił się w tuteyszym mieście w celu pokazywania mechanicznie zrobionych kopalni w małym kalibrze z wyobrażeniem onych tak, iak się znaydują w Czechach w mieście Jahimsztal, dwie mile od Karlsbad; i że okazanie takowey górniczey sztuki mianowicie dla młodzieży nie małą sprawi satysfakcyą, jakowa na żądanie każdego pokazaną zostanie; okaziciel zaś spodziewa się, że publiczność nie zostawi go bez nadgrody. Mieszkanie swoje ma w domu W. Wierowkinowey za Ostrą bramą. Datt februaryi 9 dnia 1828 roku.

Józef Ginther.

Wolno drukować Policmeyster Chrząstowski.

---

2 Od Litewsko-Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się; iż z przyczyny zasekwestrowania wszelkiego majątku i własności Grodzieńskiego Wice-Gubernatora Radcy Kollegialnego Konstantego Maksimowicza, usunionego od tego obowiązku, z osadzeniem na obwachcie, z powodu okazania się w znaczney ilości roztrwonienia summ skarbowych, zostających pod jego zarządzeniem, za ewikcyą Rzeczywistego Radcy Stanu Siemiena Tichanowicza Owczynnikowa 1813 roku daną i w Sanktpetersburskiey Cywilney Izbie zajawioną, majątek Kołpaki, w powiecie Grodzieńskim położony, nim się odkryje istotny jego właściciel, oddano pod wiedzę Grodzieńskiey Szlacheckiey Opieki, z zaleceniem, rozciągnienia nad nim gospodarskiey administracyi, z zachowaniem ekonomicznego dochodu w zupełney całości. Tymczasem dla odkrycia sukcessorow do tego majątku Kołpaki, czynione były ze strony Rządu Gubernialnego stosowne rozporządzenia, na skutek których 2gi Departament tuteyszego Głównego Sądu uwiadamia: iż wyżey pomieniony majątek Kołpaki Naymiłościwiey 1796 roku nadany był na wieczne i potomne władanie Radcy Dworu Piotrowi Wasiljewa synowi Zamyckiemu, ten Zamycki testamentem dnia 7 stycznia 1799 roku oddał do rozrządzania Radcy Stanu Siemienowi Tichonowiczowi Owczynnikowu, z tém, ażeby z dochodow tego majątku, krewnym i służącym tego Zamyckiego dawał wszelką jak można pomoc; zatém po śmierci Radcy Stanu a potém Rzeczywistego Radcy Stanu Owczynnikowa, albo sukcessorowie tego Owczynnikowa powinni złożyć dowody na prawo władania majątkiem Kołpakami, albo też krewni zmarłego Rad-

cy Dworu Piotra Wasiljewa Zamyckiego do-wieść, że ten majątek do nich należy, z jakowemi dowodami zechcą się jawić do tego Rządu, na mocy ukazu 1767 kwietnia 4 dnia, zostający wewnątrz Rossyi w ciągu półroku, a za granicą będący w rok, od dnia pierwszego wydrukowania tego ogłoszenia w gazetach; po upłynieniu jakowego terminu, z tym majątkiem, w przypadku niejawienia się sukcessorów, albo też niedowodnienia przez nich prawa na własność tego majątku, postąpiono będzie na osnowie 7 punktu Instrukcyi Kancellaryi Konfiskacyi 1730 roku.

Sekretarz i Kawaler Tadeusz Afanasowicz. Naczelnik Stołu Sobolewski.

---

2 Niżey podpisany plenipotent, dla wiadomości i poinformowania interessowanych następujące w aktach Ziemskich Ptu Wołkowyskiego zapisuję w imieniu aktorki moiey oświadczenie: JW. Zofia z Hrabiów Paców pierwiey Potocka dopioro Generałowa Niesiołowska, po śmierci Felixa Hrabiego Potockiego Pułkownika Woysk Pol. w roku 1811 wydarzoney z troygiem dzieci pozostała wdowa, mając niekiedy z dóbr małoletnich, od swych zapisow wolnych, pod rządem Opieki zostających, dostarczane fundusze, na załatwienie kontraktowych interessów, gdy one na ten obiekt były niewystarczającemi, jako matka uczuciami przywiązania i miłości dzieci swoich powodowana, i o wszystko coby stanowić mogło ich dobro dbająca, częstokroć udzielała własnych pieniędzy na wsparcie kontraktowych interessów swoich dzieci; podobało się Opatrzności uprzednio dwoje dzieci a na koniec dnia 20 junii 1827 roku i ostatnią córkę Izabellę Hrabiankę Potocką, z tego świata przenieść do wieczności; równą więc z utratą ostatniey córki, znikły już wszelkie pierwotrwające powody, dla JW. Generałowey Niesiołowskiey, udzielania własnych funduszów na interessa massy odtąd już obcey, i utrzymywania stosunkow z wierzycielami ś. p. Felixa Potockiego, gdyż oyczystą zeszłey Hrabianki fortunę od zapisów oświadczającey się wolną, od dóbr Tykocina w Królestwie Polskim oddzieloną i w obwodzie Białostockim sytuowaną, rodzony jey stryy Jan Aloizy Hrabia Potocki koleją sukcessyi odziedziczył, w swoje władanie zajął, i przychodzące pobiera intraty. Z powyższych przeto uwag, nie mając JW. Jenerałowa Niesiołowska potrzeby przez wypłaty kapitałów i procentów jak dotąd w zastępstwie za massę ś. p. Hrabianki Potockiey, zwiększać swoich z tąż massą rachunków, przez ninieysze oświadczenie zapowiada, że w następność tychże interessów załatwiać nie będzie, a ktokolwiek ma stosunki kredytowe z massą zeszłey Hrabianki Potockiey, ten do spadkobierców jeyże massy referować się jest obowiązanym. Datt w Wołkowysku roku 1828 mca stycznia 17 dnia.

Plenipotent JW. Zofii z Hrabiów Paców Niesiołowskiey Generałowey Woyska Pols., Kolleski Sekretarz. Ignacy Kalenkiewicz.

Roku 1828 januaryi 18 dnia. Przed Aktami Ziemskiemi Ptu Wołkowyskiego, po odwołaniu Sądów stawając osobiście W. Ignacy Kalenkiewicz szlachecki Wołkowyski Sekretarz, takowe oświadczenie w sposobie awizacyi do akt podał. Przyjąłem i że jest w aktach poswiadczam.

Kollegialny Sekretarz Regent Ziemski Wołkowyski Józef Kotkowski.

Wolno drukować. Wilno d. 6 lutego 1828 r. Cenzor, Norbert Jurgiewicz.

---

2 Niżey podpisany Exekutor Testamentu zeszłego ś. p. Adama Kozłowskiego Regenta Ziemskiego Powiatu Nowogrodzkiego, w skutek poprzedniczego ogłoszenia mojego, roku idącego miesiąca sierpnia 1 dnia, w dodatku do Gazety Kuryera Litewskiego pod Nr. 90 i 91 zamieszczonego, na termin oznaczony 15 8bra idącego roku do miasta Powiatowego Nowogrodka w Gubernii Grodzieńskiey leżącego, przybywszy, lubo znalazłem sukcessorów rzeczonego Adama Kozłowskiego w dopełnioney liczbie, jednych osobiście drugich w mocy Plenipotencyi, gdy jednak z tych niektore, tak do natury interessu niestosowne, niedostateczne nadto ścieśniające władzę stanowiących, były, żem nic ważnie ostatecznie zamknąć nie mógł, zwłaszcza kiedy przedmiot podziału na głow trzynaście, i trzech siostr zeszłego przypadający, nie z gotowego grosza (procz części) lecz się z Obligow, na zachwianych w kredycie, i nie pewnych do oddnia massach składa. Na trzech takich w zbliżoney do podziału ziemi mieści się gur o pięć tysięcy r. s., w gotowym zaś groszu bydź może 1,500, prócz wydatkow pogrzebu, procesow z dłużnikami, opłaty sta czerwonych przez Testament wskazanych Gorzelskiemu słudze zeszłego Kozłowskiego, i dalszych, za wiedzą Exekutora i jednego z konsukcessorow W. Zaleskiego łożonych, które także do kilkuset rubli srebrnych wynoszą; stosownie więc do tego co się powiedziało, Plenipotencye bydź mają sporządzone, w mocy stanowienia wszelkich jak z rzeczy wypadnie układow, tak między sukcessorami wzajemnie, do podziału Papierow, czego sami żądają, jako też z debitorami następnie, w dopominku, lub do poszukiwania na ich należności krokami prawa, przy podziale ziemi praktykowanemi, naostatek do kwitowania jak i kogo ze składu interessu wypadnie; przeto gdyby dać czas doyścia wiadomości ogłoszenia tego sukcessorom, w różnych prowincyach Imperyi zamieszkałym, zkomunikowania się z Plenipotentami, przesłania im prawnych i stosownych do interessu Plenipotencyy, na dopełnienie tego i zebranie się do Miasta Powiatowego Nowogrodka dzień 1 maja następnego 1828 roku naznacza się, i że po upłynieniu tego, w zdarzeniu jakieyś ze strony Sukcessorow nieakuratności przy złożeniu w Kancellaryi Ziemskiey Nowogrodzkiey, obligow, rachunków, papierow, gotowego jaki się zebrać może grosza wszelkiego, interessowi temu przewodnictwa, dla słabości zdrowia, i odległego od Nowogródka mieszkania, zaprzestanę, oświadczam.

Xawery Obuchowicz b. Prezydent Depar. 2go Mińskiey Gubernii, Exekutor.

Wolno drukować. Wilno d. 9 lutego 1828 r. A. Powstański Prezes Kom. Cenz. Wileń. Radca Kollegialny i Kawaler.

---

2. Sąd Podkomorsko-Exdywizorski za Dekretem Remissyynym Sądu Głgo 2 Dep. Gubr.

)1(

Grodzień w roku 1827 8bra 10 ogłoszonym, na usatysfakcyonowanie kredytorow JW. Jana Zakrzewskiego b. Prezydenta Gran. Lidz. przeznaczony, stosownie do tegoż Remissyynego Dekretu w dniu 7 idącego mca zjechawszy do majątku Chylczyc tegoż JW. Zakrzewskiego w Lidzkim Ptcie leżącego, administracyą nad tymże majątkiem ustanowił, wymiar Komornikowi polecił, komportacye na debitorze, kredytorach i wszystkich do sprawy wchodzących osobach dnia 23 praesentium do Kancellaryi Ziem. Lidzkiey spełnić się powinną przeznaczył, i dalsze czynności pierwszemu Zjazdowi właściwe zaskuteczniwszy, Sądy swoje do dnia 15 maja roku idącego odroczył. Ażeby tedy na takowy termin wszyscy kredytorowie i pretensorowie do majątku JW. Prezydenta Zakrzewskiego dopominki czynić mogący, przed Sądem niniеyszym sami osobiście, lub przez prawnie umocowanych, z dopominkami i dowodami stawali, Sąd Podkomorsko Exdywizorski pod utratą pretensyy wszystkie interessowane osoby uwiadamia. Roku 1828 mca januaryi 10 dnia.

Wincenty Siekluoki Podkom. Ptu Lidz.
Edward Adamowicz Sędzia Ziem. Lid. Ex.
Zygmunt Szymkowski b. S. G. Lidz. Ex.
Jan Szukiewicz Por. W. Pol. Reg. Ex.

---

2 Zostający w powierzonym mi Tatarsko-Ułańskim półku Sztabs-Rotmistrz Jan Wysocki, który w zeszłym miesiącu październiku umarł, zostawił po śmierci różną własność, składającą się z pojazdów, koni i różnego rodzaju rzeczy: dla odebrania których, po czynionych przez półk odezwach, nikt z sukcessorów zmarłego, mieszkających w Wileńskiey gubernii w Rossieńskim i Telszewskim powiecie dotąd nieprzybył; przez niniеysze więc wzywają się, z tém, iż jeśli nikt z sukcessorow zmarłego nieprzybędzie z prawnemi świadectwami do ostatecznego przez półk naznaczonego terminu, to jest do dnia 1 marca teraźnieyszego roku, do miasteczka Nieświża w gubernii Mińskiey gdzie półk jest rozłożony; wtedy wszelka pomieniona pozostała własność, przedana będzie z publicznego targu, a pieniądze obrócone zostaną na zakłady dobroczynne.

Dowódca półku Półkownik Baron Bolszwinh 1.

---

3 Niżey podpisani, wezwani od Domowych b. Rejenta Brasł. Guberńskiego Sekretarza W. Wincentego Mikulskiego, przybywszy do jego kwatery tu w Widzach przezeń naymowaney, znaleźliśmy go bez zmysłow, i z tey przyczyny a razem i z takiey jeszcze, że nikogo podówczas z jego krewnych niebyło, zebrawszy papiery i niektóre rzeczy bez rozpatrywania onych, do kufrow i walizy, spisaliśmy na papier liczbę tych pakow, opieczętowaliśmy ie naszemi pieczęciami, i zostawiliśmy byli na mieyscu, pókiby W. Mikulski żył jeszcze, pod dozorem i odpowiedzialnością tych samych jego domowych, którycheśmy tam zastali. Gdy zaś W. Mikulski, we dwie godziny po takiem spisaniu dnia wczorayszego żyć przesłał, opięczętowane owe kufry i walizę, razem z rzeczami w paki te niepomieszczonemi, i do pakow z kluczami, w Kancellaryi Grodzkiey Pttu Brasław. lokujemy; a celem doyścia o tym do powszechnеy interessowanych osob wiadomości, do Gazety Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego opublikowania podajemy. Działo się w Mieście Powiatowym Widzach. 1828 roku januaryi 30 dnia.

Robert Orzeszkowski Pisarz Grodzki Pttu Brasł.

Wincenty Makarewicz Widzki Pocztowy Expedytor Tytularny Sowietnik.

Jan Sobolewski, Adwokat Subsell. Brasławskich.

Roku 1828 miesiąca januaryi 30 dnia przed Aktami Grodzkiemi powiatu Brasławskiego, stawając osobiście WJPan Jan Sobolewski Adwokat Subsell. Brasław. takowe objawienie do akt podał.

Przyjąłem i jest w Aktach. Grodzki Brasławski Regent Rafał Rossiński.

---

3 W starostwie Cyryńskiém w Gubernii Grodzieńskiey Powiecie Nowogródzkim sytuowanym, po lustracyi 1798 roku okazało się dusz mężkich 200 i przynosiło to Starostwo dochodu rocznego rubli srebr. 1251, a po lustracyi 1826 r. okazało się dochodu tylko rubli 890, zasiewu żytniego beczek 28 i tyleż jarzyny, przychodu pieniężnego z młynu i karczem rub. srebr. 562, do tego i dalsze z włościan pobory. Takowe Starostwo wypuszcza się w dwunastoletnią dzierżawę od 12 kwietnia 1828 r. Życzący zatém wziąć one i dać na nie załog raczą się zgłosić do W. Kossobuckiego mieszkającego w Wilnie.

Wolno drukować. Wilno 3 lutego 1828 r. Cenzor, Norbert Jurgiewicz.

---

2 W domu Michela na Ulicy Wielkiey są do sprzedania dwa koniki małego wzrostu z uprzężą, a które są uczone chodzić pod siodłem, także znayduje się tamże kolaska wiedeńska tak nazwana, Szteynwagen ze wszelkiemi potrzebnemi do niey rekwizytami.

Wolno drukować Policmeyster Chrząstowski.

Kurs wileński na asygnaty od dnia 7 lutego r. sr. 3 r. 77 k., imperyał 37 r. k. 70.

	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
Obserwacye meteorologiczne.	d. 10 godz. 2 wiecz.	27 cal. 6,6 lin.	— 1,75 stopni	Południowy	Pochmurno
	d. 11 godz. 6½ zrana.	27 — 8,2 —	— 2,5 — —	Zachodni.	Pochmurno
	d. 12 — — —	27 — 9,0 —	— 1,75 — —	Wschodni	Pochmurno
	d. 13 — — —	27 — 10,6 —	— 2,00 — —	Wschodni	

N^ro 7

DODATEK
DO GAZETY
KURYERA LITEWSKIEGO N^ro 19.

Wilno dnia 13 lutego v. s. 1828 roku.

Ukazy Rządzącego Senatu.

O tem, ażeby przemytników wódki, na mocy Naymiłościwszego Manifestu, uwalniać tak od osobistego, jako też i od pieniężnego uzyskania, i że uzyskania spadające na przedających wódkę za naruszenie Ustawy o trunkowym poborze w innych artykułach, na mocy tego Manifestu do zdjęcia niepodciągają się.

Wedle Ukazu JEGO CESARSKIEY MOSCI, Rządzący Senat słuchali sprawy o tém: czy podlegają zdjęciu na mocy Naymiłościwszego Manifestu, dnia 22 sierpnia 1826 nastałego, sztrafy nakładane na przedających wódkę i wszelkiego stanu ludzi, za naruszenie prawideł Ustawy o trunkowym poborze i za przemytnictwo wódki, równie uzyskania spadające podług rozliczenia na przedających wódkę, utrzymujących trunkowe domy w ogólności? Rozkazali: gruntując się na Naywyższym ukazie 5 marca teraźnieyszego roku Komitetowi PP. Ministrów objawionym przemytników wódki uwalniać na mocy 1go punktu Naymiłościwszego Manifestu 22 sierpnia 1826 roku danego, nie tylko od osobistego ukarania kiedyby oni mu podlegali, lecz i od pieniężnych na rzecz skarbu sztrafow; jakowe prawidło odnosi się i do przedających wódkę, jeśliby oni byli winni co do przemytnictwa. Co się zaś ściąga uzyskań od przedających wódkę za naruszenie przez nich innych artykułow Ustawy o trunkowym poborze i za niewyprzedaż wódki, wtedy ponieważ zobowiązania się przedających wódkę w tych przypadkach są objęte w kontraktach, a zatem uzyskiwania te nie podlegają na mocy wyżey pomienionego Naymiłościwszego Manifestu zdjęciu, o czem dać znać dla wiadomości i należytego w potrzebném zdarzeniu wypełnienia wszystkim Gubernialnym i Obwodowym Rządom, Izbom i Expedycyom Skarbowym, i Urzędowym mieyscom przez ukazy; również przez Ukazy uwiadomić PP. Ministrów Wojennych Jenerał-Gubernatorów, Jenerał Gubernatorów, i Wojennych Gubernatorów zarządzających sprawami cywilnemi, a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do wszystkich Rządzącego Senatu Departamentow i do Powszechnych ich Zebrań, przesłać uwiadomienia. Listopada 28 dnia 1827 r. (Z 1go Departamentu).

O przetrzymujących zbiegow.

Rządzący Senat na Powszechném Zebraniu pierwszych trzech Departamentow słuchali: *naprzód* przesłaney przez Zarządzającego Ministeryum Sprawiedliwości, P. Radcę Taynego, Senatora i Kawalera Xiążęcia Alexego Alexiejewicza Dołhorukowa, dla należytego wypełnienia kopii opinii Rady Państwa, następującey treści: „Rada Państwa na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu rozpatrzywszy przełożenie Powszechnego Zebrania Sanktpetersburskich Departamentow Rządzącego Senatu o tém, ażeby podległych na mocy ukazu 13 maja 1754 roku za przetrzymywanie zbiegów, oddaniu do służby woyskowey, zgodnie z ukazem 15 listopada 1797 i z opinią Rady Państwa 12 marca 1812 roku, o ukaranie za ukrywanie wojennych zbiegow, podciągać także samey tylko cielesney karze; porównawszy wyżey pomienione prawa, z których ostatnie lżeysze od pierwszego, uznała za rzecz sprawiedliwą postanowić jednakową karę, tak za utrzymywanie wojennych zbiegow, jak i zbiegłych ludzi wogólności; lecz ażeby nie osłabić środków, uznanych już przez Rząd za konieczne, dla zatamowania tak szkodliwego dla społeczności złego, i ażeby pogodzić myśl exystujących w tey rzeczy praw, *przez opinią postanowiła* względem ukrywających, do których ściąga się przedstawienie Rządzącego Senatu, i na rozwiązanie tego przełożenia, postanowić jak następuje: 1) Ktoby wiedząc dał nocleg woyskowemu zbiegowi, i w ogólności zbiegłemu człowiekowi, albo ukrywający w ciągu sześciu dni, podlega uzyskaniu sztrafu, po sto rubli za każdego. 2) Ukrywający dezertera albo zbiega od sześciu dni do sześciu miesięcy, oprócz sztrafu, wyżey tego naznaczonego, podlega cielesney karze. 3) Jeżeli kto nie jest w stanie zapłacić tego sztrafu, takiego wziąć na odrobotek do domu roboty. 4) W prowadzeniu sprawy o cielesne ukaranie postępować podług Naywyżey potwierdzoney 25 maja 1827 roku opinii Rady Państwa. 5) Ukrywanie dezertera albo zbiega więcey sześciu miesięcy, poczytywać za osiadłość i winnego za takie ukrywanie, po ukaraniu cielesnem oddawać do służby woyskowey, do jakiey zgodnym okaże się, bez policzenia obywatelowi lub gromadzie za rekruta; i 6) Prawidła te nieodmieniają mocy postanowienia dnia 12 października 1827 roku dla guberniy nad-baltyckich danego." Na autentyku opinii własną JEGO CESARSKIEY MOSCI ręką napisano. „*Ma bydź podług tego.*" S. Petersburg 16 listo-

pada 1827. I *powtóre* sprawki. Rozkazali o wyżey wyrażoney opinii Rady Państwa, przez JEGO CESARSKĄ MOŚC Naywyżey potwierdzoney, posłać do wszystkich urzędowych mieysc i osob, dla należytego, do kogo się co ściągać będzie, wiadomości i wypełnienia, ukazy; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do Sankt-Petersburskich i Moskiewskich Departamentow Rządzącego Senatu i do Powszechnego Moskiewskich Departamentow Zebrania, przesłać uwiadomienia. Grudnia 5 dnia 1827 roku. (Z Powszechnego Zebrania pierwszych trzech Departamentów).

Ażeby sprawy między skarbem i prywatnemi osobami a duchowną wiedzą, o majątek, przesyłane były z Departamentow Senatu do wniosku Ober-Prokurora Nayświętszego Synodu, i o dalsz.

Rządzący Senat słuchali przełożenia P. Radcy Taynego, Senatora, Zarządzającego Ministeryum Sprawiedliwości i Kawalera Xiążęcia Alexego Alexiejewicza Dołhorukiego, iż na Komitecie PP. Ministrów był rozpatrywany za Naywyższym rozkazem wyciąg z zapiski przełożenia Ober-Prokurora Nayświętszego Synodu, i zapiska Ministra Skarbu o tém, do kogo z nich powinny bydź przesyłane z Departamentow Rządzącego Senatu dla wniosku sprawy między skarbem i prywatnemi osobami a duchowną wiedzą, o majątek, i sprawy o ludziach, poszukujących wolności zpod prywatney władzy, pochodzących ze stanu duchownego. JEGO CESARSKA MOSC zgodnie z postanowieniem Komitetu rozważając: 1. iż w ogólném urządzeniu Ministeryów postanowiono, ażeby Rządzący Senat potrzebował w sprawach wniosku od tego Ministra, do którego należy zarząd skarbowych majątkow; 2. iż na osnowie tego postanowienia, i Naywyżey potwierdzonego 20 lutego 1825 roku postanowienia Komitetu PP. Ministrów, sprawy między skarbem i osobami prywatnemi a duchowną wiedzą o maiątek, i sprawy o ludziach, poszukujących wolności zpod prywatney wiedzy, pochodzących ze stanu duchownego, przesyłane były z Senatu, pierwiey do uczynienia wniosku byłego Ministra Spraw Duchownych i Narodowego Oświecenia. 3. iż Grekorossyyski Oddział Departamentu spraw Duchownych, w którym sprawy takowe odbywały się, przeszedł pod bezpośrednią Zwierzchność Ober-Prokurora Nayświętszego Synodu, który zatém powinien zachować prawa byłego Ministra; i 4. iż sprawy tego rodzaju nie mogą bydź przesyłane do przeyrzenia Ministra skarbu; ponieważ w procederze między skarbem a Duchowną wiedzą, mogłoby się niekiedy zdarzyć, iż tenże P. Minister Skarbu powinienby był bronić przeciwnych pożytków obu rozprawiających się stron, Naywyżey rozkazać raczył: postanowić na czas przyszły za prawidło, ażeby wszystkie takie sprawy przesyłane były z Departamentow Rządzącego Senatu naprzód dla uczynienia wnioskow do Ober-Prokurora Nayświętszego Synodu, i żeby przy sądzeniu ich w Senacie, jeżeli opinia Ober-Prokurora nie będzie przez Senat przyjęta, wtedy sprawy te powinny bydź przenoszone do Powszechnego Zebrania Rządzącego Senatu, na teyże osnowie postępować i z temi sprawami, które teraz znaydują się w Grekorossyyskim Oddziale. — O tym Naywyższym rozkazie tenże P. Zarządzający Ministeryum Sprawiedliwości przełożył Rządzącemu Senatowi dla należytego wypełnienia, przyłączając, iż Ober-Prokurorowi Nayświętszego Synodu i Ministrowi Skarbu dano o tém wiedzieć przez wypisy z Żurnałow Komitetu PP. Ministrów. Rozkazali: o tym Naywyższym rozkazie, dla należytego podług niego wypełnienia, do wszystkich Departamentów Rządzącego Senatu, do ich Oddziałow, do Powszechnych Zebrań i do Nayświętszego Rządzącego Synodu, przesłać uwiadomienia; a wszystkich PP. Ministrów i Ober-Prokurora Nayświętszego Synodu uwiadomić od Senatu przez Ukazy; również przez ukazy dadź wiedzieć wszystkim Gubernialnym Rządom, mieyscom Urzędowym i osobom mającym zwierzchność w guberniach. Grudnia 10 dnia 1827 roku. (z 1go Departamentu).

O udarowaniu żony kozackiey Kuwikowey, za uratowanie utonionego chłopca, złotym medalem, i o dalsz.

Rządzący Senat słuchali raportu P. Rzeczywistego Radcy Taynego, Zarządzającego Ministeryum spraw Wewnętrznych i Kawalera Bazylego Sergiejewicza Łańskiego, teraznieyszego grudnia 6 dnia, iż Nakaźny Ataman Woyska Dońskiego Jenerał-Major Kuteynikow, doniosł do Ministeryum spraw Wewnętrznych, iż w lipcu 1826 roku w Semikarakorskiey stanicy, Esauła Kuzniecowa, włościański sześcio-letni chłopczyk Cyryli znaydując się na łodzi, będącey u brzegu rzeki Donu w mieyscu głębokiem przypadkiem wpadł do wody, i bystrością jey będąc odniesiony na sążni sześć od brzegu na samą głębinią rzeki, zaczął tonąć, że ze znaydujących się wtedy na brzegu w wielkim natłoku ludzi, nikt nie odważył się, rzucić się na pomoc tonącemu, oprócz żony kozackiey Agaty Kuwikowey, która, będąc brzemienną, i nie uważając na niebezpieczeństwo jey grożące, puściła się wpław do chłopczyka w jedney koszuli, i w tym czasie kiedy on był już zupełnie zanurzony w wodzie i bliskim nieuchronnego zginienia, Kuwikowa uchwyciła jego i wypłynęła z nim na brzeg; gdzie tarzaniem na ręku przywróciła go do czucia, i że chłopczyk ten znayduje się teraz w zdrowym stanie. O takowym czynie żony kozackiey Kuwikowey, P. Zarządzający Ministeryum spraw Wewnętrznych miał szczęście przedstawić CESARZOWI JEGOMOSCI przez Komitet PP. Ministrów, na którego memoryał, d. 22 listopada teraznieyszego roku, wyszedł własnoręczny JEGO CESARSKIEY MOSCI następujący Naywyższy rozkaz: „*Dadź złoty medal i tysiąc rubli i oprócz tego chwalebny ten postępek ogłosić po wszystkich gazetach. Jeżeli porodzi syna, wychować go kosztem skarbu, gdzie matka będzie sobie życzyła, a jeżeli porodzi córkę, tedy dadź tysiąc rubli na posag od dnia narodzenia.*" Dla przywiedzenia do należytego wypełnienia Naywyższego rozkazu, względem udarowania żony kozackiey Kuwikowey medalem i pieniędzmi, uczyniono w Ministeryum spraw Wewnętrznych stosowne rozporządzenia; względem zaś ogłoszenia po wszystkich gazetach równie o chwalebnym postępku przerze-

czoney Kuwikowey, jako i nastałego o niey własnoręcznego JEGO CESARSKIEY MOSCI N a y w y ż s z e g o rozkazu; o tém tenże P. Zarządzający Ministeryum spraw Wewnętrznych przedstawiał Rządzącemu Senatowi, upraszając o potrzebne około tego rozrządzenia i zalecenia komu należy. R o z k a z a l i: 1) o pomienionym chwalebnym postępku żony kozackiey Agaty Kuwikowey i nastałym o niey JEGO CESARSKIEY MOŚCI N a y w y ż s z y m rozkazie, dadź wiedzieć od Senatu przez okolne ukazy, a do Nayświętszego Rządzącego Synodu i do wszystkich Departamentow Rządzącego Senatu przesłać uwiadomienia. 2) Dla wydrukowania o tém w Akademickich Moskiewskich i innych gazetach, do Komitetu Rządu CESARSKIEY Akademii Nauk i do wszystkich Uniwersytetów posłać ukazy. Grudnia 12 dnia 1827 roku. (z 1go Departamentu.)

Wedle Imiennego N a y w y ż s z e g o ukazu o żydówce Dwerce Esterce Josielowey, o odsądzeniu Brzeskiego Horodniczego Hirżewa od obowiązku i o nieprzeznaczaniu go naprzyszłość do żadnych interessów.

Wedle Imiennego N a y w y ż s z e g o JEGO CESARSKIEY MOSCI ukazu, objawionego przez Prezydenta Rady Państwa i Kawalera Hrabiego Wiktora Pawłowicza Koczubeja dnia 27 przeszłego listopada, iż JEGO CESARSKA MOŚĆ rozpatrzywszy opiniją Rady Państwa w sprawie o żydówce Dwerce Esterce Josielowey, osądzoney na zesłanie do ciężkich robot za podpalenie domu żyda Łanda, podług własnego jakoby jey do tego przyznania się, lecz która następnie okazała się niewinną, gdyż przyznanie się do pomienionego przestępstwa nastąpiło z jey strony, z wymuszenia przez Horodniczego Brzeskiego Hirżewa, N a y w y ż e y rozkazać raczył: 1) Żydówkę Josielową od ciężkiey roboty uwolnić. 2) Horodniczego Hirżewa od surowego podług praw ukarania uwolnić na mocy N a y m i ł o ś c i w s z e g o Manifestu. Lecz za przeciwny prawu postępek jego, tém bardziey nie przebaczony, iż on wymusił od podsądney gwałtownym sposobem przyznanie się do przestępstwa, do którego nienależała, poddał ją osądzeniu na srogą kaźń; dla oddalenia podobnych czynności, odsądziwszy od teraznieyszego obowiązku, na przyszłość do żadnych czynności nie przeznaczać, i nadto dla wynagrodzenia za wycierpiane przez żydówkę przymuszanie i wycięczenie pod strażą, uzyskać z niego tercyałową płacę Horodniczego. Rządzący Senat R o z k a z a l i: o należytém podług pomienionego N a y w y ż s z e g o JEGO CESARSKIEY MOSCI ukazu wypełnieniu, zalecić Grodzieńskiemu Gubernialnemu Rządowi przez ukaz, a dla powszechney wiadomości o nieprzeznaczaniu na przyszłość do żadney czynności Brzeskiego Horodniczego Podpółkownika Hirżewa, posłać ukazy do Gubernialnych i Obwodowych Rządow, do wszystkich Izb Kryminalnych, do Głównych, Jeneralnych, Obwodowych i Gubernialnych Sądow, do Woyskowey Kancellaryi Woyska Dońskiego i do wszystkich mieysc urzędowych, również do PP. Ministrów, Wojennych Jenerał-Gubernatorów, Wojennych Gubernatorów zarządzających sprawami cywilnemi, Jenerał-Gubernatorów, Gubernatorów Cywilnych, Naczelników miast, Naczelników Obwodowych, do Nakaźnego Attamana woyska Dońskiego; a zaś do Nayświętszego Synodu, do wszystkich Departamentów Rządzącego Senatu i do Powszechnych ich Zebrań, przesłać uwiadomienia, do Heroldyi zaś dadź wiadomość. Grudnia 14 dnia 1827 r. (z 1go Oddziału 5go Departamentu.)

O zabronieniu włościańskim i wioskowym Zwierzchnikom, w czasie sprawowania obowiązkow, wchodzić w zobowiązania się z włościanami tychże włości.

Wedle ukazu JEGO CESARSKIEY MOSCI, Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Skarbu, iż na przedstawienie jego do Komitetu PP. Ministrów, JEGO CESARSKA MOSC dnia 8 listopada teraznieyszego roku N a y w y ż e y rozkazać raczył: ażeby włościańskie głowy, starszyny i pisarze, również i inni wioskowi zwierzchnicy, wczasie sprawowania obowiązkow, w żadne zobowiązania się z włościanami swojey włości, ani co do dzierżawy artykułów czynszowych, ani co do wypełniania wszelkich powinności, zgoła nie wchodzili, a jeżeli w naruszeniu tego okażą się odtąd jakiekolwiek zawierane przez nich umowy, w takim przypadku unikczemniać je natychmiast przez Izby Skarbowe bez wszelkich sądowych processow. O czém tenże P. Minister Skarbu donosi Rządzącemu Senatowi dla należytego rozporządzenia. *Przy czém słuchali przyłączoney do tego sprawki, w którey zawiera się:* 1) P. Minister Skarbu w przedstawieniu do Rządzącego Senatu d. 26 stycznia teraźnieyszego roku wyraził, iż z papierow Ministeryum Skarbu okazuje się, że przy oddaniu przez skarbowych włościan w czynszową dzierżawę należących do nich młynow i innych artykułow, wynikają nieporządki i nadużycia ze strony włościańskich głów, starszyn, pisarzy, także i wioskowych zwierzchników, którzy podstępnie starając się wziąć w dzierżawę jakikolwiek włościański artykuł, pozbawiają ich możności wolnie rozrządzać oddaniem jego, i przytém dozwalają sobie bez wiedzy włościan zamieszczać w kontraktach uciążliwe dla nich i niezgodne z formą warunki względem niedotrzymania. Uważając, iż we wszystkich sprawach, gdzie w dzierżawę należących do skarbowych włościan artykułow wchodzili włościańscy i wioskowi Zwierzchnicy, zawsze wynikały niesłuszne spory z obciążeniem sądowych mieysc i z uciążliwością dla włościan, tenże P. Minister skarbu wnosił, dla odwrócenia na czas przyszły takowych nadużyć, postanowić za prawidło, podobne temu, jak postanowiono o cywilneyZwierzchności i kupcach, zostających w służbie, przez ukazy 1725 czerwca 25, 1804 czerwca 3 i 1820 lutego 28, ażeby włościańskie głowy, starszyny i pisarze, równie też i inni wioskowi Zwierzchnicy, wczasie pełnienia obowiązkow, w żadne zobowiązania się z włościanami swojey włości, ani co do dzierżawy czynszowych ich artykułow, ani co do pełnienia wszelkich powinności, zgoła nie wchodzili, i że jeśli w naruszaniu tego okażą się na przyszłość jakiekolwiek zawierane przez nich umowy, w takim przypadku unikczemniać one natychmiast przez Izby Skarbowe bez żadnych sądowych processow. Taką swoją opinią przedstawił na rozpatrzenie Rządzącego Senatu z tém, azaliby się nie podobało, w zdarzeniu jey potwierdzenia, zalecić o tém do wszystkich mieysc: 2) Rządzący

Senat uznając pomienione przedstawienie P. Ministra Skarbu gruntownem, i utwierdzając je w całey mocy, przez ukaz 29 września 1827 roku zostawił temuż P. Ministrowi Skarbu wyjednać na przywiedzenie jey do wykonania N a y w y ż s z e zezwolenie. R o z k a z a l i: o powinném wypełnieniu pomienionego N a y w y ż s z e g o rozkazu, zalecić wszystkim Gubernialnym i Obwodowym Rządom, Expedycyom wykonawczym i Skarbowym Izbom przez ukazy: równie przez ukazy dadź wiedzieć PP. Ministrom, Wojennym Jenerał-Gubernatorom, Wojennym i Cywilnym Gubernatorom, Naczelnikom miast i innym Urzędowym mieyscom; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu i do wszystkich Departamentów Rządzącego Senatu przesłać uwiadomienia. Grudnia 14 dnia 1827 roku. (Z 1go Departamentu.)

O zaleceniu Gubernialnym Rządom, włożyć na mieszkańców wszystkich wsi obowiązek, o każdym zmarłym z familii natychmiast uwiadamiać parochow.

Wedle ukazu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat słuchali uwiadomienia Nayświętszego Rządzącego Synodu, iż Rządzący Senat po przeyrzeniu sprawy na prośbę umocowanego od jednodworców Woroneżskiey gubernii Pawłowskiego Powiatu, wsi Wierchniaho Mamona, jednodworca Pawła Kleniukowa; skarżącego się na Woroneżski Gubernialny Rząd, w nałożeniu na dających mu pełnomocnictwo, do uzyskania 500 rub. sztrafu, za opuszczenie w rewizyi takich trzech jednodworców synow, z których jeden jest zapisany do rewizyi, lecz w metrykach znayduje się pod inném imieniem, a dwóch umarło jeszcze przed podaniem rewizyynych skazek, ale w metrykach nieoznaczono czasu ich śmierci, postanowił: ponieważ z odbytego przez Pawłowskiego Ziemskiego Sprawnika śledztwa, okazuje się, że z pomienionych trzech jednodworców synow, jednodworca Efima Łasyhina syn Andrzey, znaydujący się rzeczywiście zapisanym do rewizyi, przez robiących sprawdzenie jey Urzędników, pokazany mylnie synem jednodworca Efima Łukjanczykowa, którego u niego zgoła nie było, a synowie jednodworców: Akima Werewkina Semion, i Maksima Pachomowa Kasjan umarli przed podaniem jeszcze rewizyynych ze wsi Wierchniego Mamona skazek; tedy uznając ich za nieregularnie umieszczonych w liczbie opuszczonych w rewizyi, a zatem gruntując się na doniesieniu Sprawnika, iż główną przyczyną tego nieregularnego wytknięcia jest to, że metryki, z których Urzędnicy robiący sprawdzenie rewizyi zasięgali informacyi, były utrzymywane przez xięży mniey starannie i z opuszczeniami; pomienionych jednodworców synów z okładu wykreślić i naznaczony za nich do uzyskania podwóyny podatek i 500 rub. pen z rachunku wykreślić; Nayświętszemu zaś Synodowi zakommunikował, o uczynienie przez kogo należy ponowienia zalecenia, względem utrzymywania xiąg metrycznych w należytym porządku. Na mocy tey Kommunikacyi Nayświętszy Rządzący Synod Przenaywielebnieyszemu Antoniemu Biskupowi Woroneżskiemu zalecił, ażeby o postępkach duchowno-cerkiewnych służących Pawłowskiego Powiatu wsi Wierchniego Mamona, przewinionych o niestaranne utrzymywanie xiąg metrycznych, a przy tém z opuszczeniami, przez co jednodworców synowie Andrzey Łasyhin, zapisany w metrykach pod innem imieniem, a Siemion Akimow i Kasjan Maksimow, zmarli przed podaniem jeszcze rewizyynych skazek, niesprawiedliwie policzeni za opuszczonych w rewizyi, zrobiono było rozpatrzenie i rozwiązanie na osnowie prawney. A że teraźnieysze zdarzenie wykrywa, że często przyczyną takich opuszczeń bywają sami parafianie, nie donosząc w swoim czasie o śmierci dzieci i grzebiąc ich ciała bez wiedzy Xięży, Xięża zaś przez to mogą niewinnie podlegać odpowiedzialności; kommunikuje więc do uwagi Rządzącego Senatu, ażeby raczył, dla uprzątnienia, tak w Woroneżskiey, jak i w innych guberniach, pomienionych i tym podobnych nieporządkow, uczynić należyte rozporządzenie, ażeby wszyscy parafianie o zmarłych natychmiast uwiadamiali parafialnych swoich Xięży, dla zapisania do metryk; Nayświętszy zaś Synod ze swojey strony nie zaniedba uczynić wszystkim duchownym i cierkiewnym służącym ponowienia zalecenia, o porządnem utrzymywaniu pomienionych metryk. R o z k a z a l i: ażeby nie mogły wynikać w utrzymywaniu metryk nieporządek i opuszczenia z przyczyny doniesienia nie w swoim czasie parafian swym Xiężom o zmarłych, wszystkim Gubernialnym Rządom zalecić, ażeby one przez kogo należy, po wszystkich wogólności wsiach, wraziwszy ich mieszkańcom konieczność mieć wierne o czasie zmarłych wiadomości, włożyli za obowiązek każdego, o zmarłym natychmiast uwiadamiać parafialnych Xięży, dla zapisania o tem do metryk; o czém też posłać Ukazy, również przez ukaz dadź wiedzieć Ministrowi Skarbu, a do Nayświętszego Rządzącego Synodu przesłać uwiadomienie. Grudnia 15 dnia 1827 roku. (Z Igo Departamentu).

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.